

RAPPORT : Alg. 116.R 184.Ir J. ten Brink.Helderse Zeewering.

1943.

4 blz.

18 bijlagen.

De waterdiepte voor de Helderse zeewering, die tussen 1910 en 1930 weinig wisselend was, is in latere jaren sterk toegenomen. De toestand wordt thans zorgwekkend geacht met het oog op de instandhouding van enige hoofden. Eerlang zullen omvangrijke bezinkingen nodig kunnen blijken. Reeds is verzocht aan de Studiedienst hier een studie van te maken. Als studiemateriaal worden in het rapport vele profieltekeningen gegeven. Jaarlijks wordt de toestand bezuiden Kaaphoofd ernstiger. Er is hier een dreigend gevaar.

A.Zanen. Geschiedenis van de Helderse Zeewering.

(bijlage 18 van het rapport van Ir ten Brink). 1942. 11 blz. 6 bijlagen.

Tussen 1571 en 1743 is er een zeer grote achteruitgang van de N.- en W.-kust van de kop van N.-Holland. Nadien niets meer, omdat de zeewering, het kostte wat het wilde, gehouden werd. Men deinsde vóór 1743 gemakkelijker terug dan daarna. De kustaanval zelf is misschien niet veel veranderd. In 1726 had men een systeem van 17 vrij lange hoofden beoosten het Kaaphoofd. Omstreeks 1725 kwam de paalworm. In 1734 zijn er nog drie hoofden bijgelegd, doch in 1743 zijn er een paar verdwenen. In 1749 zijn het Kaaphoofd, het Preekhuis-hoofd en het Mokkershoofd belangrijk korter geworden, terwijl het Barendshoofd verdween. De hoofden werden daarna steeds korter. In 1771 oevervallen. In 1773 stormen; van de 32 m brede dijk bleef nog slechts 8 m over. In 1776 weer grote schade. In 1777 steenstortingen en algemene verzwaring van de dijk. In 1780 aanleg van het Noordduinshoofd, er valt een bres benoorden dat hoofd. In 1782 zeer zware bestortingen en bezinkingen. In 1783 prijsvraag van de Holl. Maatschappij v. Wetenschappen „of en door welke middelen de stromen in en nabij het Marsdiep van de wal afgekeerd en het naderen der gevaarlijke diepte voorkomen kunnen worden“. Antwoord van J.C. Husly. Hij stelt voor nieuwe en lange lage hoofden te maken, bestaande uit zinkschepen, gevuld met rijshout, zand en puin, brik en keistenen (omstreeks 1750 had men op Terschelling ook zinkschepen toegepast). Hiervan komt echter niets.

Tussen 1774 en 1794 was 2½ miljoen gulden besteed. Daarna wordt de toestand iets gunstiger, reden om de werken in verval te laten geraken. Omstreeks 1830 - 1840 is de toestand nog redelijk goed. Omstreeks 1880 naderen de diepten weer. Veel zinkwerk. Daarna afwisselend beter en slechter, doch steeds zeer kostbaar aan onderhoud.

Omstreeks 1926 de Zuiderzee-indijking, die dijksverhoging bij den Helder nodig maakt. Men rekende aanvankelijk op een golfoploop van 6 m, dus op een dijk van 9 m +. Gemaakt is een keermuur tot 7 m +, met een grondaanvulling er achter tot 8.25 +. De getijstromen in het Marsdiep zullen tengevolge van de Zuiderzeewerken volgens berekening der Staatscommissie Lorentz met 25 % toenemen. Daarom werd ook een uitbreiding der bezinking rondom Kaaphoofd aangebracht en verder oostelijk. Gewapend beton-zinkstukken hebben hier niet vol-
daan.

Schr. geeft een aantal in de loop der jaren gewijzigde zienswijzen over het storten en bezinken. Deze lijst is zeer leerzaam.